

ING. VIERA
MALACKÁ, PHD.

VYBRANÉ SEGMENTY PEŇAŽNÉHO TRHU

Vydavateľstvo EKONÓM,
Bratislava 2013,
ISBN 978-80-225-3512-0

Predkladaná monografia skúma medzibankový trh, ktorý je dôležitým segmentom peňažného trhu. Zaoberá sa tiež skúmaním repo obchodov, ktoré sú produktom finančných trhov, a skúmaním medzibankových úrokových sadziieb, z ktorých niektoré vystupujú ako referenčné úrokové sadzby na peňažných trhoch.

Cieľom publikácie je podľa autorky poskytnúť podrobné informácie z danej oblasti študentom Národohospodárskej fakulty, ale zároveň aj pracovníkom bankovej praxe a všetkým, ktorí sa zaujímajú o uvedenú problematiku.

Monografia je rozdelená do troch kapitol. Prvá kapitola sa venuje medzibankovému trhu ako osobitnému segmentu peňažného trhu, jeho charakteristike, podstate a subjektom, ktoré pôsobia na tomto trhu. Na medzibankovom trhu sa uskutocňujú obchody medzi centrálnou bankou a komerčnými bankami a medzi komerčnými bankami navzájom. V tejto kapitole sú spracované tiež typy obchodov na zabezpečenie operácií na voľnom trhu Eurosystemu, formy ich realizácie a ich výkon.

V eurozóne pod obchodmi s centrálnou bankou rozumieme obchody medzi Eurosystemom a komerčnými bankami. V rámci eurozóny vykonávajú národné centrálné banky obchody len s akceptovateľnými zmluvnými stranami, ktoré musia spĺňať požadované kritériá Eurosystemu. Do súboru nástrojov menovej politiky ECB patria operácie na voľnom trhu, automatické operácie a povinné minimálne rezervy. Operácie na voľnom trhu sa vykonávajú na základe iniciatívy národných centrálnych bánk a ECB nimi riadi likviditu a úrokové sadzby na peňažnom trhu.

Medzi hlavné časti peňažného trhu eurozóny v rámci obchodov medzi komerčnými bankami navzájom patrí trh nezabezpečených obchodov, trh zabezpečených obchodov – derivátový trh, trh krátkodobých cenných papierov a repo trh. Zabezpečený a nezabezpečený trh sú základnými segmentmi európskeho peňažného trhu. Na trhu medzibankových depozít sa plní jeho hlavná úloha – zvýšiť efektívnosť využitia dočasne voľných zdrojov bánk. Na derivátovom trhu eurozóny obchodujú komerčné banky s finančnými derivátmi denominovanými v eurách.

Praktická časť tejto kapitoly sa venuje fungovaniu trhu medzi ECB a komerčnými bankami v štandardných podmienkach a v neštandardných podmienkach súčasnej finančnej krízy. V rámci obchodovania na medzibankovom trhu eurozóny v čase finančnej krízy sa zameriava na obchodnú aktivitu komerčných bánk na agregátnej úrovni. Táto časť je spracovaná na základe materiálov, ktoré vypracúva ECB a ostatné národné centrálné banky ESCB.

Druhá kapitola opisuje medzibankové úrokové sadzby, prostredníctvom ktorých sa dosahuje rovnováha na peňažnom trhu. Zaoberá sa referenčnými úrokovými sadzbami a ich úlohou na trhu. V rámci HMÚ je medzibankovou referenčnou sadzbou úroková sadzba EURIBOR. Panelové banky, ktoré kótujú EURIBOR, sú prvotriedne banky s najvyššou úverovou schopnosťou a ich výber je

založený na trhových kritériách. EONIA ako medzibanková jednodňová úroková sadzba eurozóny je akceptovaná referenčnou sadzbou na európskom medzibankovom trhu pre uskutočňovanie jednodňových obchodov v eurách v segmente nezabezpečeného trhu. Jej význam podčiarkuje aj skutočnosť, že najväčšia časť swapového obchodu eurozóny je založená práve na tejto sadzbe.

Praktická časť druhej kapitoly je venovaná vplyvu kľúčových úrokových sadziieb ECB na vývoj sadziieb EURIBOR a EONIA v období od začiatku krízy do októbra 2012. V závere je spracovaná rizikovosť transakcií na medzibankovom trhu eurozóny. Dôležitým nástrojom merania rizika a likvidity na peňažných trhoch sú úrokové sadzby Overnight Index Swap (OIS). Spready medzi medzibankovými úrokovými sadzbami a úrokovou sadzbou OIS sa považujú za indikátory určenia relatívneho stresu na peňažných trhoch.

Posledná tretia kapitola sa zaoberá repo obchodmi, ktoré charakterizujeme ako predaj cenných papierov za hotovosť so súčasnou dohodou o ich spätnom odkúpení v budúcnosti. Je to v podstate kolateralizovaná pôžička hotovosti, pričom kritériom klasifikácie obchodu ako kolateralizovanej pôžičky je pevný záväzok predávajúceho nakúpiť späť cenné papiere. V tejto kapitole sú podrobne spracované základné druhy repo obchodov, ktorými sú sell-and-buy back (SABB), klasické repo a požičiavanie, resp. vypožičiavanie cenných papierov, repo obchody podľa doby splatnosti a ďalšie druhy repo obchodov. Opísané sú v nej aj výhody a nevýhody repo obchodov, ich využitie a vlastnosti. Podrobne je tiež spracovaný európsky repo trh, ktorý je v súčasnosti najrýchlejšie sa rozvíjajúcim segmentom medzinárodného peňažného trhu. Analytická časť európskeho repo trhu poukazuje na to, ako súčasná finančná kríza ovplyvnila celkový objem obchodov na tomto trhu. Zároveň sa však zameriava aj na jeho vývojové tendencie. Repo obchody sú aj v súčasných podmienkach finančnej krízy nástrojom, prostredníctvom ktorého sa dosahuje efektívnosť a likvidita v bankovom podnikaní.

Monografia je napísaná na základe najnovších vedeckých poznatkov z uvedenej problematiky. Je vhodne štruktúrovaná, napísaná na vysokej odbornej úrovni, jasne, prehľadne, so znalosťou problematiky. Obsahuje veľa konkrétnych údajov, vhodne spracovaných do tabuliek a grafov, na základe ktorých sú dokumentované teoretické závery.

Positívne možno hodnotiť úroveň a komplexnosť spracovania uvedenej problematiky, keďže problematika medzibankových obchodov a ich súvislostí nebola doteraz v dostupnej literatúre u nás a v zahraničí takto komplexne spracovaná.

Predkladaná monografia je vhodným študijným materiálom pre poslucháčov vysokých škôl, pre doktorandov, pracovníkov finančných inštitúcií a všetkých, ktorých zaujíma problematika finančných trhov.

doc. Ing. Dana Tkáčová, PhD.

*Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
Ekonomická univerzita v Bratislave*